

TÜRKİSTAN TOPRAĞINDA "RUSİSTAN" OYUNLARI

Türkistan toprağı; üzerinde bin yıllardan beri Türklerin yaşadığı aziz topraklar. Uluğ Türkistan; On milyon kilometre kareden daha geniş bir coğrafya üzerinde bugün 200 milyonu aşkın Türk nüfusunu barındıran büyük ve kutsal vatan.

Bu kutsal topraklara Rus hançeri ilk defa 1552'de Kazan'ın istilası ile saplandı. Adeta bir insanın kalbi üzerinden hançerlenmesi gibi. Türk bedeninin aldığı bu ağır yaraya rağmen Ruslar, Büyük Türkistan coğrafyası içerisinde sadece bir avuç içi mesabesinde olan Başkurdistan topraklarını ele geçirmek için yaklaşık 200 yıl mücadele etmek zorunda kaldılar.

Rus çarlığının bütün gücü ile yüklenmek pahasına 200 yılda alabildiği bu mesafe belki fizikî manada çok küçüktü, ama müteakip yüzyıl boyunca bütün Türkistan toprağında hızla yayılarak tamamlanacak olan işgal planlarının hareket noktası ve sağlama alınmış cephe gerisi olması bakımından fevkalade büyük bir önem arz ediyordu.

Nitekim Rus sömürgeciliği, müteakip dönemlerde aziz Türkistan toprakları üzerinde oynayacağı tüm oyunların bu son derece stratejik ilk mevziden harekete geçerek oynadı ve geçmiş 200 yıl içerisinde Türkistan topraklarında sadece bir adım mesafe alabilmiş olmasına rağmen, bundan sonraki yüzyıl içerisinde Büyük Türkistan coğrafyasının tamamına hakim oldu.

Gerek, Türkistan coğrafyasının Rus Çarlığı tarafından istilası ve gerekse Sovyet rejiminin bu topraklar üzerinde pekiştirilmesi sürecinde, Türkistan toprağı üzerinde oynanan Rusistan oyunları ve hileleri, sömürgecilik tarihinin en ibret ve utanç verici örnekleridir.

-Başkurdistan'ın istilasından sonra çok önemli bir merhale olan Kazak steplerinin geçilebilmesi için, çeşitli hile ve entrikalarla Kazak boy beylerinin birbirine karşı kışkırtılması, boy beylerinin her biri ile ayrı ayrı muhatap olunarak onlara adeta ayrı bir hanlık statüsü verilmesi görünümü altında bu beyliklerin merkezî hanlık ile ilişkilerini bozarak her birinin ayrı ayrı yutulması,

-1598 savaşında Rus ordusuna esir düşen (Kazak Hanı Tevekkel Han'ın yeğeni) Oras Muhammed'in Tevekkel Han'a idaresi karşılığında, Ruslara karşı Sibirya Türklerinin başında

Feyzullah BUDAK

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Üyesi

istiklal mücadelesi veren Küçüm Han'a savaş açması için Tevekkel Han ile pazarlık yapılması,

-1846 savaşında Sultan Kenasarı komutasındaki Kazak birlikleri, iki koldan üzerlerine gelen kalabalık Rus orduları önünde güneye doğru çekiyor iken, Rusların önceden daha güneyde yaşayan ve Kazakların mecburi geri çekilme hattı üzerinde bulunan Kırgız boyları arasına soktuğu ajanlar ile "Kazakların, Kırgız topraklarını istila için güneye gelmekte olduğu" yalanının yayılması ve böylece bir süre sonra gerçekten güneye doğru gelmekte olduğu görülen Kazak birliklerine, topraklarını korumak telaşına düşen Kırgız beylerinin de güneyden saldırması temin edilerek, Kazak ordusunun iki ateş arasında imha edilmesi,

-Lenin'in yönetim döneminde Sovyetler Birliği'ne dahil Cumhuriyetlerin sınırları belirlenmiş iken, sonradan Stalin döneminde sadece bir yerde bu harita bozularak, Azerbaycan'ın batı kesimindeki Laçin Koridorunun Ermenistan'a verilmesi suretiyle hem Azerbaycan'ın ikiye bölünmesi ve hem de Türkistan Coğrafyasının Türkiye ile olan fizikî bağlantısının koparılması,

-Gerek 2. Dünya Savaşı öncesinde ve gerekse 2. Dünya Savaşı sürecinde Kırım ve Kafkaslardaki Türk Boylarının "Geçici bir tedbir" bahanesi ile yurtlarından sürülmesi, bu topluluklar içerisinde Türkiye ile en yakın sınır temasına sahip olan Ahıska Türklerinin yüzyıllardan beri yaşadığı bu yurtlarına bir daha asla döndürülmemesi,

-Özellikle Sovyet yönetimi döneminde Türk Cumhuriyetlerinin alfabeleri ile sık sık oynanarak, bu cumhuriyetlerin gerek kendi tarihlerim ve gerekse birbirlerini takip edemez hale getirilmesi,

-Sanayi ve üretim planlamasında özellikle Türk Cumhuriyetlerinin hiç bir sınaî üretim dalında ham maddeden tam mamüle kadar entegre olmasına imkan verilmemesi, üretimin çeşitli kademelerinde her bir cumhuriyetin başka cumhuriyetlere ve bu arada mümkün olduğunca tüm cumhuriyetlerin Rusya Federasyonu'na bağımlı hale getirilmesi.

Bütün bunların, tarihin acımasız anaforsları arasında kalleşçe tezgahlanan ve bir kısmı canlı izleri ile Türkistan coğrafyasında hala görünüp duran aşağılık ayak oyunlarından sadece bir bölümü olduğu malum.

Türkistan topraklarında bir de Ruslar tarafından gelecekte işletilmek üzere veya geleceği Rus çıkarlarına göre şekillendirmek üzere kurulmuş tuzaklar var. Şimdi, geleceğimiz için arz ettiği ehemmiyet sebebiyle bunları ayrı başlıklar halinde ele alalım.

FERGANA VADİSİ TUZAĞI

Fergana Vadisi Tuzağı, Kırgızistan'ın önemli bir jeolojik problemi ile birlikte Fergana Vadisinin yine jeolojik ve aynı zamanda tarihî bazı özelliklerinden istifade edilerek, ilerideki muhtemel bağımsızlık günlerinde Kırgızistan ile Özbekistan arasında potansiyel anlaşmazlık konusu yaratmak üzere Sovyetler Birliği yönetimi tarafından hazırlanmış sinsi bir tuzak gibi görünmektedir. Bu tuzağı daha iyi değerlendirebilmek için tarih içerisinde geriye doğru kısa bir yolculuk yapmamız gerekiyor.

Kırgızların bugünkü Bağımsız Kırgızistan Cumhuriyetinden önceki (bir başka ifadeyle ise Orta Asya'nın Rus işgaline uğramasından önceki) en son bağımsız devletlerinin merkezi Hokand şehri ve bu devletin odak bölgesi ise Hokand şehrinin de içerisinde bulunduğu Fergana Vadisi idi. Kırgızların bu bölgede 18. Asrın ilk yıllarında başlayıp, bölgenin Ruslar tarafından tamamiyle işgal edildiği 1865-1866 yıllarına kadar devam eden 150 yılı aşkın bir hakimiyeti olmuştu. Yani bu bölge Ruslar tarafından işgal edildiğinde Kırgızlar 150 yıldan beri merkezî bölgesi Fergana Vadisi ve başkenti Hokand olan bir devleti yönetiyordu.

İşgalden sonra Çarlık Rusyası'nın yarım asır kadar devam eden, milletleri birbirine karıştırma ve herkesi Ruslaştırma politikaları sonuç vermeyince, 1917 yılında bir ihtilal ile yönetimi ele alan ve Sovyetler Birliğini kuran kadrolar, daha başlangıçta Çarlık Rusya'nın bu politikasını açıkça eleştiren ve Orta Asya'daki halklara milliyetlerini muhafaza etmek için ülke sınırlarının belirleneceğini vadeden bir propaganda ile yaklaştılar. Aslında bu işlem Büyük Türkistan Coğrafyasını küçük parçalara bölme planının bir parçası idi ve bu plan içerisinde ilerideki muhtemel bağımsızlık döneminde Kırgızistan ile Özbekistan arasında potansiyel bir anlaşmazlık kaynağı hazırlamak üzere "Fergana Vadisi Tuzağı" da yer alıyordu.

Sovyetler Birliği merkezi tarafından Orta Asya Cumhuriyetlerinin sınırları belirlenirken, Kırgızistan'a batı sınırlarından derin bir girinti yapılarak mümbit Fergana Vadisi toprakları Özbekistan içerisinde bırakıldı. Orta Asya Siyasî Haritasına genel bir bakışta bu derin girintinin, Kırgızistan'a arkadan saplanmış hain bir hançer gibi görüldüğü hemen dikkatleri çekmektedir.

Şimdi yeniden bağımsız olan ve bu sebeple daha önce Ruslar tarafından belirlenmiş sınırları daha da büyük bir anlam ifade eden Kırgızistan, ülkenin kuzey batısı ile güney batısı arasındaki ulaşımını Özbekistan sınırları içerisinde kalan Fergana Vadisi üzerinden yapmak zorunda kalıyor. Çünkü bu iki bölge arasında tamamı Kırgızistan toprakları üzerinden yapılacak bir seyahat hem mesafeyi tahammül edilemez boyutlara çıkarıyor, hem de doğu da Tanrı Dağlarının geçit vermeyen güçlükleri ile karşılaşılıyorsunuz. Şimdilik eski Sovyetler Birliğinden kalan alışkanlıklar ve daha önceden planlanmış işte böylesi ayrıntılar üzerine inşa edilmiş olduğu anlaşılan Bağımsız Devletler Topluluğu realitesine istinaden, Kırgızistan'ın kuzeybatısı ile güneybatısı arasındaki ulaşımında Özbekistan sınırları içerisinde kalan Fergana Vadisinden geçmek önemli bir problem yaratmıyor. Ama bağımsızlığın ve bölgesel rekabetin daha fazla netleştiği ilerideki dönemlerde Fergana Vadisi üzerinden seyahat eden Kırgızistan vatandaşlarının bu seyahat münasebetiyle karşılaşabilecekleri bazı zorluklar karşısında, Fergana Vadisiyle ilgili tarihî bağlantıları ile bugünkünden daha fazla alakadar olmayacaklarını ve böylece 100 sene hatta belki 150 sene önce kurulmuş olan Fergana Vadisi Tuzağı'nın çalışmaya başlamayacağını kim garanti edebilir?

ÇİMKENT OBLASTI

Orta Asya'nın siyasi haritasına genel bir bakışta; Türkiye'nin 4 katına yaklaşan muhteşem genişlikteki toprakları ile Kazakistan'ın, daha güneyde kalan (Doğu Türkistan dahil) tüm Türk yurtlarının üzerine kol kanat germiş şefkatli bir ana gibi durduğu, Özbekistan topraklarının ise bu şefkatli ananın sağ böğrüne yaslanmış ve başını onun göğsüne dayamış bir kardeş bedeni şeklinde kuzeybatı-güneydoğu istikametinde uzandığı görülür. Ancak bu muhabbetli görüntünün biraz detayına inilip, Kazakistan ile Özbekistan arasında Sovyet yönetimi tarafından 1924 yılında çizilen

sınırlar, bölgenin bazı realiteleriyle birlikte değerlendirilince, Sovyet yönetiminin bu muhabbetli görüntü arasına gelecekteki muhtemel bağımsızlık günleri için bazı nifak tohumları ektiği anlaşılacaktır.

Özbekistan'ın, Türkmenistan ile olan güney sınırları Amuderya'nın akışına paralel şekilde belirli bir tertip ve düzen ile seyrederken ve yine kuzeyde Kazakistan ile olan sınırlar da önemli ölçüde buna benzerlik ve paralellik arz ederken, sadece Özbekistan'ın başşehri Taşkent'in hemen batı kesiminde Kazakistan toprakları derin bir girinti şeklinde ve adeta Taşkent'i ülkenin batı kesimlerinden tecrit edercesine Özbekistan coğrafyası içerisinde sarmaktadır. İşte Özbekistan coğrafyası üzerine konulmuş bir dirsek gibi duran bu bölgede Kazakistan'ın Çimkent Oblastı yer almaktadır.

Çimkent Oblastının dikkate değer özellikleri nedir? Birincisi; Bu Oblast, Kazakistan coğrafyasında yaşayan Özbek kökenlilerin en yoğun şekilde bulunduğu bölgedir. Sınırın bu şekilde çizilmesi bölgede yaşayan Özbekleri 70 yıldan beri Özbekistan'a göç konusunda teşvik etmiş olacağına göre; anılan sınırın çizildiği yıllarda bu bölgede yaşayan Özbek nüfusu oranının bugünkünden de yüksek olduğu anlaşılmaktadır, İkincisi bu bölge Kazakistan'ın en geri bırakılmış bölgelerinden biri olmasına rağmen, Özbekistan'ın en gelişmiş bölgesi olan Taşkent havalisi ile adeta burun buruna yaşamaktadır. Bu sebeple, Taşkent'e 30-35 kilometre mesafeden başlayan bu bölge kendisine 800-900 km mesafedeki Başkent Almatı yerine çok daha yakın olan Taşkent ile irtibata girmektedir. Üçüncüsü bu bölgenin elektrik şebeke sistemi eski Sovyet yönetimi döneminde Özbekistan'a bağlanmıştır ve bu bölge elektriğini Özbekistan'dan almaktadır. Tabii ki Özbekistan'da bir enerji problemi olduğunda öncelikle bu bölgenin elektriği kesiliyor.

Tüm bu özelliklerin keşiştiği bir bölgede, önemli ölçüde mahrumiyetlerle yaşayan Kazakistan Cumhuriyeti vatandaşlarının, Bağımsızlık ilanından bu yana Özbekistan'da yaşanan müsbet gelişmeleri gibta ile takip ediyor olmasından tedirginlik duymamak mümkün mü? Bu bölgede eski Sovyet yönetimi tarafından Özbek ve Kazak halkı için inşallah hiç bir zaman işlemeyecek hain bir tuzak hazırlandığı inancındayım. Özbekistan ve

Kırgızistan için bazı tarihî realitelerden istifade edilerek kurulan Fergana Vadisi Tuzağı'nın sosyo-ekonomik realitelere dayandırılan bir başka versiyonu.

BORU HATLARI

Büyük Türkistan coğrafyasının petrol ve doğal gaz üretim bölgeleri ile bu coğrafya üzerinde Sovyet yönetimi tarafından kurulan petrol ve doğal gaz rafinerilerini gösteren bir haritayı incelerken, aynı zamanda yine Sovyet yönetimi tarafından döşenmiş olan petrol ve doğal gaz borularının istikamet ve bağlantılarına çok kaba bir dikkat sonucunda, bu boru hatları vasıtasıyla Türkistan toprakları üzerinde oynanan bir başka Rusistan oyunu hemen fark edilecektir.

irtibatlandırma, böylece çağımızın bu en önemli enerji kaynağını değerlendirme konusunda tüm cumhuriyetlerin Rusya'ya mahkumiyetini sağlama alma planı içerisinde hareket etmiştir.

Konuyu tipik bir örnek ile somuta indirgeyelim. Kazakistan'daki petrol ve doğal gaz üretim bölgelerinin tamamı çok geniş bir coğrafyaya sahip olan ülkenin en batı kesiminde yer almaktadır. Hazar Denizinin kuzey ve kuzey doğusunda yer alan Atırâu ve Aktâu bölgeleri ile, biraz daha kuzey ve kuzey doğuda bulunan Ural ve Aktöbe Üretim bölgeleri. Kazakistan'ın tüm petrol ve doğal gaz üretimi ülkenin bu en batı ucunda yoğunlaşmış iken, Kazakistan'da kurulan 4 rafineriden sadece bir tanesi bu bölgenin Atırâu

Çünkü eski Sovyet yönetimi Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetlerinin petrol ve doğal gaz rafinerilerini, mümkün olduğunca üretim bölgelerinden en uzak yerlere inşa etmekle yetinmeyip, aynı cumhuriyetin üretim bölgeleri ile rafinerilerini birbirine irtibatlandırmak yerine, genellikle kuzey-güney istikametinde seyreden boru hatları vasıtasıyla bölgenin tüm üretim bölgelerini ve tüm rafinerilerini Rusya Federasyonu ile

keninde inşa edilmiş, diğer 3 rafineriden ikisi ülkenin bu üretim bölgesine en uzak kesimi olan kuzeydoğu bölgesindeki Karaganda ve Pavlodar şehirlerinde (üretim bölgesinden yaklaşık 2500-3000 km uzakta), bir tanesi de ülkenin en güneyindeki Çimkent şehrinde (üretim bölgesinden yaklaşık 2000 km uzakta) kurulmuştur.

Yukarıda genel anlamda da zikredildiği üzere, Kazakistan'ın petrol ve doğal gaz rafinerileri-

nin üretim bölgelerinden mümkün olan en uzak noktalara tesis edilmesiyle ve aynı ülke içerisindeki rafineri-üretim bölgesi irtibatının boru hatları vasıtasıyla kurulmaması hilesi ile iktifa edilmeyerek, batıdaki üretim bölgeleri kuzey-güney istikametindeki boru hatları ile kuzeyde Rusya'nın rafinerilerine ve güneyde Özbekistan ile Türkmenistan rafinerilerine irtibatlandırılmış, aynı şekilde ülkenin kuzeydoğusunda ve güneyinde kurulu Karaganda, Pavlodar ve Çimkent rafinerileri de yine kuzey-güney istikametli boru hatları ile kuzeyde Rusya'nın üretim bölgelerine ve güneyde Özbekistan-Türkmenistan üretim bölgelerine bağlanmıştır.

Bütün bu düzenlemeler ile Türk Cumhuriyetlerinden hiçbirinin hem o dönemde ve hem de ondan sonraki muhtemel bağımsızlık günlerinde kolay bir şekilde kendi kendine yeterli hale gelememesinin amaçlandığı anlaşılıyor.

TÜRKİSTAN ŞEHİRİ

Özbekistan'ın başşehri Taşkent'ten kuzeye doğru yönelen karayolu kısa bir süre (35-40 kilometre) sonra gösterişli bir taç kapıdan geçerek Kazakistan topraklarına girer. Aynı istikamette sınırdan yaklaşık 80 kilometrelik bir yolculuk ile Kazakistan'ın Çimkent şehrine (Çimkent Oblastının merkezine) ulaşılır. Çimkent'ten sonra yine kuzey istikametinde devanı eden karayolu saatler boyunca göz alabildiğine dümdüz tepsi gibi bir ovanın ortasından sürer gider.

Çimkent şehrinde 160 (Özbekistan sınırından ise yaklaşık 240) kilometre sonra, insana adeta sonsuzluk hissi veren bu yeknesak ovanın üzerindeki ilk şehrin girişine ulaşılır. Girişteki tabelada bu şehrin adının "TÜRKİSTAN" olduğu yazılıdır. Benim gibi, bu coğrafyaya Türkiye'den giden ve Türklüğünün bilincinde olan herkeste, bu "TÜRKİSTAN" tabelasının dayanılmaz coşkular yarattığını biliyorum. Bunu defalarca yaşayarak gördüm. Hele duygu ve düşünceleriniz bir nebze de olsa Turancılık motifleri ile süslenmiş ise artık bu tabela karşısındaki heyecanınıza sınır çizilemez. Yıllarca hayalini kurduğumuz Büyük Turan ülkesinin burada yaşayan bir gerçek ve sizin de O uluğ ülkenin başkenti önlerinde olduğunuz hissine kapılırsınız.

Aslında, yaşadığımız bu yoğun duyguların ne size ve ne de bir başkasına herhangi bir zararı yoktur. Ama sizi bunca heyecanlandıran "TÜRKİSTAN" tabelasının altındaki

"RUSİSTAN" oyununu öğrenince, duygularınız bir burukluğa, bir aldatılmışlık hissine dönüşür ve böylece Türkistan topraklarında oynanmış şeytanî bir Rusistan oyunu ile daha karşı karşıya olduğunuzu anlarsınız.

Evet, aslında bu şehrin adı birlerce yıldan beri "YESSİ"dir. O, Hoca Ahmet Yesevî'nin şehridir ve Hoca Ahmet Yesevî, tarihi daha eski yüzyıllara uzanan bu şehirde 12. yüzyıl boyunca ömür sürmüş, dergahını bu şehirde kurmuş, Anadolu'nun Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlayan Alperenlerini bu şehirde olgunlaştırarak, Selçuklu'nun ve Osmanlı'nın Anadolu'da kök salmasını temin eden manevî orduyu bu şehirden sefere çıkarmıştır.

Aynı şehirde Hak'kın rahmetine kavuşan Hoca Ahmet Yesevî için 15. asrın ilk yıllarında Büyük Timur tarafından hem kendisinin ve hem de Hoca Ahmet Yesevî'nin şanına yaraşır muhteşem bir türbe inşa edilmiştir. İşte bu Ahmet Yesevî, Türk idrakinin farsça anlatıma esir edildiği nice yıllardan sonra muhteşem sadelikteki bir Türkçeyle söylediği "Hikmetler"i ile, daha yaşamakta olduğu yıllarda bile Büyük Türkistan coğrafyasında çok önemli bir manevî odak haline gelmiş, Büyük Türkistan Coğrafyasının bu manevî odak etrafında kenetlenmesine vesile olmuştur. O'nun varlığı ve O'nun felsefesi ile bütün Türk boyları Kazak'lığın, Kırgız'lığın ÖzbekTiğın Türk hamurundaki değişik lezzetler olduğunu, ama tüm bu lezzetlerin aynı maya ile mayalandığını yeniden idrak etmiş ve bu idrak ile Hoca Ahmet Yesevî bütün Uluğ Türkistan coğrafyasında "Hazret-i Pir-i Türkistan" adıyla anılır olmuştur.

Hoca Ahmet Yesevî'nin Uluğ Türkistan coğrafyasında (Balkanlardan Çin ülkesine kadar) ortaya koyduğu bu tesir asırlar boyunca giderek artmış ve artık O'nun adı "Pir-i Türkistan" yani Büyük Türkistan'ın Piri (Bütün Türkistan coğrafyasının Şeyhi-manevi önderi) haline gelmiştir. Rusların Orta Asya'yı istila ettiği 19. Yüzyıl bo-

yunca da bu tesir ve bu isim aynen yaşamaktadır. 700 yıl önce ölmüş bir insanın adı ve felsefesi, Rusların Orta Asya'da uygulamayı planladığı Ruslaştırma politikalarının önünde çok önemli bir engel olarak durmaktadır. Çünkü "Pir-i Türkistan" ismi ve O'nun ismi etrafındaki bu buluşma Orta Asya'daki Türk boylarına "aynı soydan geldikleri" konusunda sürekli bir çağrışım yapmaktadır.

Orta Asya'nın tam orta yerinde bizi böylesine heyecanlandıran "TÜRKİSTAN ŞEHİRİ" tabelası işte bu sebeple işgalden hemen sonra Ruslar tarafından konulmuş ve binlerce yıllık YESSİ şehri bir gecede TÜRKİSTAN Şehri oluvermiştir. Amaç, Hoca Ahmet Yesevî'nin Büyük Türkistan coğrafyasının değil, işte bu küçük Türkistan şehrinin piri olduğunu ifade etmektir. Amaç "Pir-i Türkistan" sıfatını Büyük Türkistan coğrafyasından çıkartıp, küçük bir şehrin harabeleri arasına gömmektir.

Ama bu oyun Rusların Türkistan coğrafyasındaki tutmayan ender oyunlarından biri olmuştur. Çünkü Hoca Ahmet Yesevî bu gün de "Hazret-i Pir-i Türkistan" olarak anılmaktadır. Hoca Ahmet Yesevî'nin türbesi bu gün de milyonlarca kilometrekarelik Türkistan Coğrafyasının her köşesinden binlerce Türkün ziyaretgahı halindedir.

Aslında Ruslar Türkistan şehri ile ilgili olarak sadece bu isim değişikliği ile yetinmemişler. Bu şehri tamamen yaşanamaz bir yere çevirmek amacıyla tüm alt yapısını ve imarını elden geldiğince ihmal etmişler, böylece bu şehrin bir toparlanma merkezi haline gelmemesi ve giderek yok olması için gayret etmişler. Hatta Sovyet yönetiminin iş başına gelmesinden sonra Stalin döneminin son yıllarında daha ekstra bir önlem alınarak, bu şehrin 35 kilometre kuzeyinde tüm altyapısı, sosyal tesisleri, park ve bahçeleriyle ideal bir yerleşim merkezi yaratılarak halkın bu şehre göçmesi teşvik edilmiş. Belirli ölçülerde buna muvaffak da olunmuş.

Ama, "Kentau" adı verilen bu şehir aradan geçen 40-50 yıllık kısa bir süreye rağmen, işlemesi mümkün olmayan bir ekonomik düzenin örnek enkazlarından birisi haline gelmiş. Türkistan Şehri ise 1991 yılında gelen bağımsızlıktan bu yana hızla toparlanıyor. Özellikle Kazakistan'ın

dirayetli önderi Nursultan Nazarbayev'in tarihî bir karar ile bu şehirde "Hoca Ahmet Yesevî" adında bir üniversite kurması ve yine Türkiye'nin tarihî bir isabet ile bu üniversiteye ortak olmasından beri, tarihî YESSİ Şehri yeniden canlanıyor ve Rusistan stratejistleri bu şehre kendi elleri ile "TÜRKİSTAN" tabelasını çakmış olmakla kalıyorlar.

PKK'YA DESTEK

Gerçi Türkistan toprakları üzerinde temeli Kürt meselesine dayandırılarak oynanan Rus oyunlarının tarihî geçmişi yanında, terör örgütü PKK'nın geçmişi daha dün gibi kalır. Ama konunun güncelliği bakımından bu oyunun "PKK'ya Destek" başlığı altında ele alınması tercih edildi.

Ermenistan'daki PKK Köylerinin Bulunduğu Bölge

Aslında Rusların nüfuz alanlarında ve müstakbel nüfuz alanı olarak planladıkları bölgelerde Kürt meselesini, kendi nüfuz yaygınlaşmaları için engel olarak gördükleri Türk varlığına karşı hain bir provakasyon unsuru şeklinde kullanmaları 19. yüzyıl başlarına kadar uzanır. Osmanlı İmparatorluğu'nun bölgeye hakimiyet konusunda belli zaafiyetler yaşamaya başladığı 19. yüzyıl başlarından itibaren Çarlık Rusyası Orta Doğu'ya gönderdiği diplomatları (veya diplomat hüviyetli misyonerleri) vasıtasıyla Türk varlığı için ileride önemli problem haline gelecek olan bir provakasyonun temellerini örmeye başlamıştı.

19. yüzyıl boyunca Çarlık Rusya'sının Orta Doğu'ya gönderdiği diplomatlar ısrarlı bir şekilde bölgede etnik inceleme ve araştırmalara yöndeldi-

ler. Özellikle Kürtlük ve Kürdistan konularında çeşitli makale ve kitaplar yayınladılar. Aynı zamanda bu sözde bilimsel çalışmalarını bahane ederek, bölgedeki muhtelif Kürt aşiretlerini bizzat ziyaret etmek suretiyle onlarla yakınlık kurma, hatta bazı aşiret reislerine pahalı hediyeler vererek onların dostluğunu kazanma metodlarını da ihmal etmediler. Tabii ki bütün bu faaliyetlerinden daha önemli ve daha çarpıcı olanı, durumu uygun gördükleri her ortamda bu insanların önderlerine "Kürtlerin ayrı bir millet olduğunu, bunun için bağımsız bir devlet kurmaya hakları olduğunu ve bu konuda kendilerine yardım edebileceklerini" anlatmaları idi.

Bütün bu faaliyetler (ve tabii ki bu faaliyetlere İngiliz ve Fransızların da benzer metodlarla destek vermesi) sonucunda Osmanlı İmparatorluğu'nun son yüzyılı bitmek tükenmek bilmeyen Kürt isyanları ile geçmiş, hatta Cumhuriyet döneminde de bir süre bu isyanlar devam etmiştir.

İşte terör örgütü PKK'da temeli yukarıda anlatılan bir sürecin son versiyonu olarak yıllardan beri Türk toprağını kana bulamaktadır. Bu noktada bizi esas ilgilendiren mesele ise; PKK'nın, Asya'daki Türk Cumhuriyetlerine yönelik faaliyetleri konusunda Rusya ve onun maşası Ermenistan'dan aldığı destektir.

Terör örgütü PKK, 1984 yılından itibaren Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde kanlı eylemlerine hız verip, bilahare bu eylemlerini Doğu Anadolu ve Türkiye'nin diğer bölgelerine yayarken, özellikle 1990 yılına doğru gittikçe gevşemekte ve dağılmakta olan Sovyet rejiminden istifade ederek, eski Sovyetler Birliği içerisinde de müstakbel faaliyetlerinin zeminini hazırlamaya başlamıştı. 1991 yılı Ağustos'un da Sovyetler Birliği'nin tamamen dağılmasıyla, aniden ortaya çıkan yeni bağımsız Türk Cumhuriyetleri ve bölgenin yıllardan beri baskı altında tutulan büyük Türk gücü karşısında paniğe kapılan Rusya, bu gücü ve Türkiye'yi zaafa uğratmak amacıyla, anılan dönemden itibaren PKK terör örgütüne desteğini daha da artırdı.

Özellikle Rusya Federasyonu'nun başkenti Moskova'da PKK tarafından sürdürülen toplantı ve organizasyonlar ile; Türk milletinin yeni potansiyel alanı olan Orta Asya ve Kafkaslar'da Türkiye'den önce yer tutmak ve Orta Asya'da dağılmış bir şekilde yaşayan bir milyona yakın Kürt halkını Türkiye Cumhuriyeti ve Orta Asya'daki müstakbel Türk birliği aleyhine örgütlemek için gerekli stratejiler tespit ediliyordu.

Rusya'nın desteği ile yaklaşık 2-3 yıl süren hazırlık çalışmalarından sonra, Türkistan toprak-

larındaki bu yeni oyunun startı 1993 yılı Eylül ayında gerçekleştirilen KRASNODAR toplantısı ile verildi. Krasnodar, Rusya Federasyonu sınırları içerisinde ve Kuzeydoğu Karadeniz sahillerine yakın büyük şehirlerden birisidir. Bu toplantıya eski Sovyetler Birliği'nin çeşitli bölgelerinden 102 delege katıldı ve toplantı sonucunda sadece Türk Dünyasını ve bu dünyanın en güçlü ve köklü devleti olan Türkiye Cumhuriyetini alakadar eden kararlar alındı.

Bu kararlara göre; ^

- Eski Sovyetler Birliği'ndeki dağılmış Kürtler organize edilecek ve Azerbaycan'a karşı Ermenistan'ın yanında savaşa sokulacak,

- PKK'nın Ermenistan'a verdiği desteğe karşılık olarak, bu savaş sonucunda Ermenistan toprakları ile Dağlık Karabağ arasındaki Laçın Bölgesinde "KIZIL KÜRDİSTAN" devleti kurulacak,

-Bu yeni kurulan devletten organize edilecek faaliyetler ile Türkiye'nin kuzeydoğu bölgesinden de terör eylemlerine girilecek ve böylece Anadolu'nun doğusu, yıllardan beri güneyden gelen terör eylemleri ile bilahare kuzeydoğudan ilerleyecek olan terör eylemleri arasında sıkıştırılacak,

-Bu faaliyetler için Orta Asya kaynaklarından temin edilmesi planlanan lojistik ve militan desteğine karşı herhangi bir engel konulması halinde Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan'da devlete yönelik sabotajlar yapılacaktır.

Alman bu kararların gereği olarak öncelikle müstakbel "KIZIL KÜRDİSTAN" devletinin yönetim ve militan kadrosu Ermenistan'a taşındı. Bu kadrolar bizim İğdir ilimiz ile Tuzluca ilçemizin hemen bir kaç kilometre ötesinde sınır boyu-muzca yayılı olan Ermenistan topraklarındaki 21 köye iskan edildi. ARAGAS kasabasına bağlı; Mirek-Reya Taze-Elegez-Şengani-Derik-Ortaca-Afşin-Süphan-Camuşvan-Amri Taze Köyleri, TALİN Kasabasına bağlı; Baraj-Hako-Gelto-Sorik-Kabaktepe-Tellik-Sıçanlı-Baysız Köyleri, EÇMEYAZİN kasabasına bağlı Ferik köyü ve AŞTARAK kasabasına bağlı Şamiran köyü. (PKK ve Rusya destekli Ermenistan, Aktüel Dergisi muhabirlerini bu köylere davet ederek, duvarlarında PKK bayrakları ve Apo posterleri asılı evlerin fotoğraflanmasına ve bu evlerde yaşayan militanlarla röportaj yapılmasına izin vermek suretiyle, bu konudaki niyetini ve pervasızlığını açıkça ilan etmekte de geri kalmamıştır.) Sözkonusu hayali "Laçın Kürdistan Cumhuriyeti" için, şimdilik bu bölgede faaliyet gösterecek olan ve tamamı PKK'lardan oluşan bir Cumhuriyet Meclisi

kuruldu ve Cumhurbaşkanlığına da Mustafa Vekili adındaki PKK militanı seçildi.

Bu köylerin tamamında 1710 hane var. PKK, Moskova'nın desteği ile BDT üyesi Ermenistan toprakları üzerinde, sınırimızdan hemen bir kaç kilometre ötedeki bu 21 köy ve 1710 hanede modern bir yaşantı sürerek, yani meşru ve medenî insanların istifade ettiği tüm imkanlardan istifade ederek, Türkiye'nin ve Türk Dünyasının geleceği ve menfaatleri aleyhine faaliyetler yürütüyor. Bir gün "LAÇIN KIZIL KÜRDİSTAN"ı için Azerbaycan Türkünü vuruyor, ertesi gün "Doğu Anadolu Kürdistan"ı için Türkiye Türkünü vuruyor. Bu iş, Karabağ rüyası içerisindeki Ermenistan ile 21. yüzyılın büyük Türk Gücü korkusu içerisindeki Rusya'nın çok hesabına geldiği için her ikisi tarafından da destekleniyor. Yıllardan beri kanlı terör eylemlerini Güneydoğu Anadolu'nun dışına taşımakta zorlanan PKK'nın, 1994-1995 yıllarında Kars, Iğdır, Ağrı yöresinde aniden yoğunlaşan eylemler ortaya koymasının altında ise işte bu gerçekler yatıyor.

Sonuç Olarak;

Uluğ ve kutsal Türkistan topraklarının gerek Çarlık Rusyası tarafından istila edildiği dönemlerde bu işgalin zeminini ve sürekliliğini temin için, ve gerekse hem Çarlık Rusyası, hem de Sovyetler Birliği dönemlerinde amansız Ruslaştırma politikalarının tabiki ve bu tesirin gelecekte de etkin kılınması için, hatta bölgenin Türk soylu halkına ve devletlerine müstakbel bağımsızlık günlerinde dahi rahat yüzü göstermemek için, bu aziz topraklar üzerinde asırlardan beri oynanmış ve oynanmakta olan Rusistan oyunlarının tamamı yanında yukarıda zikredilenler, bir makale sınırları içerisinde ele alınabilecek bir kaç örnekten ibarettir.

Aslında hem bu örnekleri daha nice sayılara ulaştırmak ve hem de her bir örnek ile ilgili nice dehşet verici ayrıntılara girmek mümkündür. Ama bütün bunlardan daha önemli ve anlamlı olarak tüm dünyanın bilmesi gereken şudur; Türkistan topraklarının Çarlık Rusyası tarafından istila edildiği dönemlerde uygulanan bunca hileye, entrikaya, şiddet ve zulme rağmen Türkistan toprakları Rus egemenliği altına zannedildiği kadar kolay sokulamamıştır. Çünkü, 1552 yılında Kazan'ın istilası ile başlayan işgal hareketinin Fergana Vadisi'ne ve Türkmenistan topraklarına ulaşması için Büyük Rus İmparatorluğu sadece bir kısmı yukarıda arz edilen sayısız hile ve entrikaların desteğiyle üç yüzyılı aşkın bir süre muhtelif Türk hanlıkları ve Beylikleri ile savaşmak zorunda kalmış ve Rus orduları ancak 1864 yılında

Çimkent'e, 1873'de Hive'ye ulaşabilmiş, Türkmenistan topraklarında ise organize savaş 1884 yılına kadar devam etmiştir.

Evet, dönemin en organize ve teçhizat-donanım gücü en yüksek ordusu ile yine dönemin en etkili ve en büyük devletlerinden birisi tarafından yürütülen bu istila hareketine karşı, Türkistan topraklarındaki Türk hanlıkları ve Türk Beylikleri üç yüzyılı aşkın süre ile savaştı. Milyonlarca Türkün canına ve milyonlarca kilometrekarelik coğrafyanın Türk kam ile sulanmasına sebep olan bu zalim savaş, bütün dünya yüzyıllar boyunca seyretmekle yetindi.

Bu zalim savaş süresince Osmanlı İmparatorluğu'ndan istenen yardım ve hatta Osmanlı yönetimine girme taleplerine ve bu taleplerin iletilmesi için İstanbul'a gönderilen elçilere karşılık, Osmanlı Padişahlarından sadece Arapça-Farsça-Türkçe karışımı ağdalı ifadelerle yazılmış nasihat mektupları aldılar. İngiliz İmparatorluğu'ndan istenen yardıma karşılık ise bunu bile alamadılar.

Ya İran, dönemin güçlü devletlerinden İran; kendilerince malum tarihî düşmanlıklarına rağmen "hiç değilse bir İslam Devleti" düşüncesiyle çaresiz bir şekilde ve işgalin son yıllarında yardım istedikleri İran, Rusya'dan aldığı rüşvetler karşılığında sınır boyundaki bazı Valilerin Türkmenleri arkadan vurması ile, bu utanç verici işgal tarihindeki utanılası rollerden birini oynadı.

Bütün bunlardan sonra, Rusya'nın 1864'de Çimkent'e ve oradan 1884 yılında Türkmenistan'a ulaşarak Türkistan toprakları üzerindeki umumî hakimiyetini resmen tescil etmiş olmasına rağmen, Türkistan halkının Rus hakimiyetine karşı direniş ve isyanları 1929 yılına kadar devam etti. Bu direniş Dünya sömürgecilik tarihinin belki başarılı olamamış, ama en şanlı direnişi olma sıfatını kazanmış milli hareketlerinden birisi olarak tarihe geçti.

Gerek Rusların Türkistan topraklarını istilası süresince ve gerekse bütün direnişlerin kırıldığı 1929 yılından sonra, Rusların Türkistan coğrafyasında fasılasız bir şekilde sürdürdüğü Ruslaştırma politikalarına rağmen, bugün insanlık alemi Orta Asya'da dilini, dinini ve milli benliğini dip diri muhafaza edebilmiş bir Türk Dünyası gerçeği ile karşı karşıya ise, arta kalan diğer tüm dünyanın yapması gereken tek şey Orta Asya Türklüğü karşısında şapka çıkartarak saygı ile eğilmekten ibarettir.